

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 128 (3290) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Három éve lépett be Olaszország a háborúba

Toyo japán miniszterelnök üzenetet intézett az évforduló alkalmából az olasz néphez. — Német búvárhajó sikeres, egyen őlen küzdelme egy angol anyaha ó repülőgépeivel

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Olaszország három évvel ezelőtt lépett a háborúba. Ez alkalmából a csütörtöki német lapok részletesen méltatják az olasz légiere katonai teljesítményeit és az egész olasz nép elszánt harcikészségét.

Tokio. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Olaszország a háborúbalépésének harmadik évfordulója alkalmából Toyo japán miniszterelnök üzenetet intézett az olasz néphez. Ebben újra kifejezésre juttatja az olasz nép magartása és harcikészsége feletti csodálatát s hangsúlyozza, hogy az elmúlt négy évben a tengelyhatalmak olyan katonai sikereket értek el, amelyek Európában is. Keletáziában is egyezersinidenkorra biztosítják számukra a végső győzelmet. Toyo befejezésül annak a meggyőződésnek adott kifejezést hogy minden nehézség és akadály ellenére a harc, amely az igazságért folyik, csak a tengelyhatalmak végső győzelmével zárulhat.

A japán tengerészeti miniszter, Shimoda tengernagy is üzenetet intézett az olasz néphez, az olasz haditengerészet ünnepe alkalmából. Shimada tengernagy jókívánságát küldi a szövetséges olasz népnek a diésőséges olasz haditengerészet ünnepe és a háborúbalépés évfordulója alkalmából.

Róma. (MTI.) Olaszország a mai időkhöz illő komolysággal ünnepli meg háborúbalépésének 3-ik évfordulóját és a tengerészet ünnepét. Csütörtökön délen osztották ki a piemonti hercegnőről elnevezett központi kórházban a hadirokkantak díszjelvényeit, akiknek tiszteletére este a Foro Mussolinin különböző katonai zenekarok zenekari estet rendeznek.

Pavolini Olaszország háborús céljairól

Pavolini a *Messagero*-ban méltatja a nap jelentőségét és Olaszország háborús céljairól ír:

— A háborúbalépés okai helyett inkább az okokra kellene rámutatni amelyek miatt Olaszország nem maradhatott ki ebből a háborúból. Ezek az okok ismeretesek. Az előző világháború végén elhívték, hogy Olaszország problémáit megkönnyítették volna. Anglia, Amerika és Franciaország elárultok a szövetséges Olaszországot, amely gyarmati és tengeri követeléseit tekintetében ugyszólván semmit sem nyert. Olaszországot elárulták a békeszerződéseknél, ezért Olaszország ebben a háborúban kereste az igazságot. Meg kell azonban állapítani azt is, hogy Olaszország előbb a

Népszövetség és a négyeshatalmi szerződés által akarta elérni a békés megoldást. Miután ezen az úton nem ért el semmit, kénytelen volt a fegyverekhez nyulni. Azonban ezek a tettek sem voltak olyanok, amelyek megzavarták volna a világbékét.

Pavolini azután áttekintést nyújt a keletafrikai és spanyol hadjáratról. Albániának Olaszországgal való egyesítéséről, majd megállapítja, hogy amikor az angolok és franciák megkezdtek Hitlerrel az ellenségeskedéseket, ebből egy olasz háború született, melynek hosszú időre el kell döntenie Európa sorsát. Arra a kérdésre, hogy miért választotta Olaszország 1941 június 10-ét a háborúba lépés időpontjának, megállapítja:

Pantelleria és Lampedusa az érdeklődés előterében

Rómából jelenti: (B. T.) Az olasz fővárosban a katonai érdeklődés előterében jelenleg az olasz szárazföld előretolt szigetorhelyei, Lampedusa és Pantelleria szigetei elhárítóerőinek nagy sikere áll. Római vélemény szerint Pantelleria szigetének elhárítása mindeztől kielégítően működött. Ezt a szigetet tegnap és tegnapelőtt szinte megszakítás nélkül bombázták az ellenséges repülőgépek. A sziget átadására az ellenséges repülőgépekről leosztott röpcedulák útján próbálták rábírn a helyőrséget. Jelenleg az egész olasz nemzet tekintete Pantelleriára és védőseregére irányul, amely az elszennvedett veszteségek ellenére végrehajtja súlyos feladatát és naponta bizonyosságát adja nagy bátorságának és hősiességének.

Rómából jelenti: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Az olasz kereskedelmi tengerészet veszteségei eddig a következők: Háborus okok miatt meghalt vagy eltűnt 576 tiszt, 1826 matróz, megsbesült 618 ember.

A háború kezdete óta az olasz kereskedelmi tengerészet tagjai a következő kitérítések kapták: Két aranyérem, 15 ezüstérem, 141 bronzérem, 1111 hadikezeszt. Ezek az adatok ékesen bizonyítják az olasz kereskedelmi tengerészet matrózainak hősiességét és hősiességét.

Drámai harc az Atlanti óceánon

Berlinből jelenti: (MTI) Az Interinf jelenti: Az Atlanti-óceán középső részén drámai harc zajlott le egy angol repülőgépanyahajó repülőgépei és egy német búvárhajó között. 8 angol repülőgép támadta két óra hosszat a felmerülő német búvárhajót, melynek sikerült egy brit gépet lelőnie és négyet megrongálnia. Két brit repülőgép lángolva tünt el a látóhatár mélyén. A német búvárhajó a sikeres egyenlőtlen harc után tovább folytatta útját.

Berlinből jelenti: (B. T.) Az angol lapok magyarázatot igyekeznek keresni arra a tényre, hogy június 1. óta a brit légiere nem hajt végre nagyobb támadásokat német birodalmi terület ellen. Hangoztatják, hogy a támadások újabb átcsoportosításáról van szó és a jövőben valószínűen az amerikai bombázók is az északkeleti támadásokban vesznek majd részt. Arról van tehát szó, hogy a nap

azért, mert ha előbb lép be a háborúba az korai, ha pedig utóbb, az nagyon későn lett volna. Ha Olaszország később lép be a háborúba akkor nem tudta volna érvényesíteni a francia felszámolásánál az olasz követeléseket. A háború jelenlegi szakaszát illetően arra a megállapításra jut, hogy a háború minden vonatkozásban sohasem volt olyan közel Olaszországhoz, mint ma. Az ellenséges hajók ellen tovább folyik a hadviselés és azok továbbra sem bírnak áthajózni a Földközi tengeren a Közelkelet felé. Ami az ellenség prtraszállási kísérletét illeti, egy invázió lehetetlen. Igen hatalmas terheket és nehézségeket jelentene ez az ellenség számára.

A háború kezdete óta az olasz kereskedelmi tengerészet tagjai a következő kitérítések kapták: Két aranyérem, 15 ezüstérem, 141 bronzérem, 1111 hadikezeszt. Ezek az adatok ékesen bizonyítják az olasz kereskedelmi tengerészet matrózainak hősiességét és hősiességét.

Ennek okát az angol lapok azzal magyarázzák, hogy a német légvédelmi szervezeteket messzemenően átcsoportosították és újraszervezték. A légitámadások szüneteltetése azonban — fizik hozza az angol lapok — nem tart sokáig.

Amszterdamból jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat közli: az algiri francia adó szerda esti nyilatkozatát a nemzeti felszabadítás bizottságának kormányzati hatásköréről. Az Algirban megalakult nemzeti felszabadítás bizottsága nem tekinti magát kormányának. A bemozdó hivatkozott arra, hogy a bi-

Ennek okát az angol lapok azzal magyarázzák, hogy a német légvédelmi szervezeteket messzemenően átcsoportosították és újraszervezték. A légitámadások szüneteltetése azonban — fizik hozza az angol lapok — nem tart sokáig.

Amszterdamból jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat közli: az algiri francia adó szerda esti nyilatkozatát a nemzeti felszabadítás bizottságának kormányzati hatásköréről. Az Algirban megalakult nemzeti felszabadítás bizottsága nem tekinti magát kormányának. A bemozdó hivatkozott arra, hogy a bi-

Az algiri nemzeti felszabadítás bizottságának rádiónyilatkozata

Amszterdamból jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat közli: az algiri francia adó szerda esti nyilatkozatát a nemzeti felszabadítás bizottságának kormányzati hatásköréről. Az Algirban megalakult nemzeti felszabadítás bizottsága nem tekinti magát kormányának. A bemozdó hivatkozott arra, hogy a bi-

zottság nem gyakorolhatja a kormány törvényes jogkörét, mivel nem a francia nép választotta meg. A nyilatkozat a továbbiakban megjegyzi, hogy külpolitikai téren a bizottságnak nincsen joga Franciaországra nézve érvényes szerződéseket kötni.

Stockholmból jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: A moszkvai rádió jelentése szerint a kommunista internacionale végrehajtó tanácsának elnöksége elrendelte, hogy június 10-től kezdve feloszlik a Kommunista internacionale végrehajtó bizottsága, valamint annak elnöksége, titkársága és ellenőrzőbizottsága is. A rendelet egy felosztató bizottság felállításáról intézkedik. A jelentés szerint ezeket a határozatokat azért hozták, mivel az érdekelt országokból a kommunista internacionale egyik szervezete sem tiltakozott „a kommunista internacionalenek május 15-én az elnökség felosztására vonatkozó javaslata ellen”.

Kinevezték Japán új vezérkari főnökét

Tokió. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Itadajosa Sano altábornagyot a japán véderő vezérkarának főnökévé nevezték ki.

Tokióból jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: A japán császári főhadiszállás közlése szerint a japán hadsereg és a japán haditengerészet légitöltekei május havában összesen 249 ellenséges repülőgépet lőttek le a Csendesóceán déli vizén. 32 további gépet megrongáltak.

Madridból jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: La Lineába érkező jelentés szerint Tarifánál 10 kilométernyire Algecirastról lezuhant egy északamerikai repülőerőd. A lezuhanás pillanatában a gép bombarakománya felrobbant és megölte a gép személyzetét. A legénység két-tagjának sikerült ejtőernyővel kiugrani, — azonban ők is sérüléseket szenvedtek. A halottakat és sebesülteket Gibraltárba szállították.

Buenos-Airesből jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Az amerikai hírszolgálat mexikói híradása szerint egy Panama felé haladó három egységből álló amerikai repülőkötelékből Vra Cruz előtt az egyik gép lezuhant, egy másik gép eltűnt. Csupán a harmadik gép folytatta útját. A lezuhant gép legénysége szörnyethalt. A lezuhant gép úgynevezett repülőerőd volt.

A spanyol kormány meggyorsítja az argentinai vasszállítást

(MN) Miután a spanyol kormány hivatalosan közölte, hogy az Argentinának szánt vasszállítmányt meg akarja gyorsítani, az argentinai kormány is intézkedett a búzaszállítások megindításáról. Az intézkedés egyelőre 100.000 tonnára vonatkozik. A múlt év szeptemberében kötött spanyol-argentin szerződés értelmében Argentína 30.000 tonna vas és acél, továbbá több hajó ellenében egy millió tonna búzát és dohányt szállít Spanyolországuk.

Miért van éhínség Indiában?

Egy földművelő állam, amely élelmiszerbehozatalra szorul

Az indiai félkontinentet lakó mintegy 360-400 millió ember háromnegyedrészét a mezőgazdaságból él. Ennek ellenére és bár a lakosság igényei nagyon alacsonyak, India nem tudja magát eltartani, hanem élelmiszerbehozatalra szorul. Tehát egy agrárállam, melynek minden évben számolnia kell az éhínséggel! Vajjon mi ennek a természetellenes jelenségnek a magyarázata?

Az okok között első helyen a föld-

művelési módszerek elmaradottsága áll. Az indiai rizstermelők csak körülbelül 35 százalékát érik el annak a rizsmennyiségnek, melyet a japán földműves ugyanakkora területen termel. Ehhez járul még súlyosbító körülményként, hogy az indiai mezőgazdaság nagy mértékben függ az időjárástól. A művelés alatt álló területeknek csupán 7-8 százalékát áll tervszerű öntözés, míg a vetésterület több, mint 90 százalékát az időjárás eszélyeire van utalva.

indiai parasztság a saját erejéből természetesen nem tehetette meg, mert ahhoz nem elég tőkeerős, hogy a minden faluban ott ülő uzsorások karmaiból kiszabadítsa magát. Egy körültekintő agrárpolitika tervszerű adósságrendezési akcióval itt is segítséget hozhatott volna ugyan, a kincstár azonban az ehhez szükséges 100-200 millió fontos hitelt nem volt hajlandó rendelkezésre bocsátani, másrészt pedig valószínűleg politikai okai is vannak a kormány közönyének. Az uzsorások kasztját ugyan az angol uralom legmeggyőződéesebb hívének tekintette, és pedig joggal, mivel az uzsorások az indiai nép felszabadulása esetén drákói intézkedésekre számíthatnának.

Nem törődik az angol kormányzat az öntözéssel

Az öntözési berendezések hiányának és a termelési módszerek elmaradottságának végső oka természetesen a kormány hanyag mezőgazdasági politikájában rejlik. Öntözési berendezések létesítéséhez fejlettebb gazdasági életet élő országokban is rendszerint állami beruházásokra van szükség. Míg azonban például a vasúti befektetések a személy- és teher szállításról folyó jövedelmek révén lassankint megépülnek, az öntözési berendezések legfeljebb csak közvetve, az általános jólét és vásárlóképeség emelkedése útján hajtanak hasznót, az angol kormányzat tehát, mely csak a kincstár közvetlen jövedelmeinek szempontját képviselte.

Végetért a magyar újságírók hatnapos szőfiai látogatása

Szofia. (MTI.): A Bulgáriában tartózkodó magyar újságírók szerdán reggel visszaérkeztek a bolgár fővárosba. Szőfiai tartózkodásuk utolsó napján megtekintették a várost. Délben Szerafimov meghatalmazott miniszter sajtófőnök vendégei voltak. Az ebéd alkalmával Zimmer Ferenc, a Magyar Távirati Iroda főszerkesztője mondott köszönetet a magyar újságírócsoport nevében a bolgár 6 napos szives vendéglátásáért. A beszédre Tanoff Vladimir, a Bolgár Távirati Iroda főszerkesztője válaszolt, Isten hoztat mondva a magyar újságíróknak.

A délutáni program kiemelkedő pontja volt, hogy Boris cár kihallgatáson fogadta vitéz Thuranszky Lászlót, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetőjét.

Szerdán délután Szerafimov sajtófőnök átnyújtotta azokat a bolgár érdemrendeket, melyekkel Boris cár a magyar újságírókat kitüntette.

Szerdán délután 5 órai kezdettel ünnepi fogadás volt Jungerth-Arnóthy Mihály magyar követnél a magyar újságírók tiszteletére. A fogadáson 250-nél több személy vett részt, közöttük a bolgár közelet előkelőségei, a diplomáciai kar vezetői és a bolgár újságíró-társadalom kiválóságai.

A magyar újságírók 6 napos látogatása szerdán este végetért. A pályaudvaron ünnepélyesen búcsúztatták a magyar újságírókat, akiknek vonata este 7 órakor hagyta el Szőfiát.

**Hirdetéseket
telefonon nem vesz fel
a Kiadóhivatal**

nem látott ösztönzést ilyenféle befektetésekre.

Amit a kormány nem tett meg, az

Uzsorások karmai között van a falvak népe

Az indiai mezőgazdaság elmaradottságának további oka, hogy az angol agrárpolitika nem az ország ellátását szolgáló rizs-, búza- és köles-termelésre fektette a főszólyt, hanem az angol ipari szükségletek fedezésére szolgáló kivitelű cikkekre. Így ugyanaz az India, amely rizsből behozatalra szorul, a világ jutatermelésében monopolisztikus helyet foglal el, évi 2,1 millió tonnás termeléseivel a világgazdaság legfontosabb teakivitelű országa és évenként átlag 9,5 millió hektáron termel ugyancsak az angol ipar számára gyapotot. Emellett az angol tőke az indiai kivitel nemcsak mint olcsó és biztos nyersanyagforrást értékelte, hanem — ami talán még jellemzőbb volt — kereskedelmi hasznót is húzott belőle. Az indiai agrárárcsökkentési piaci elhelyezése mindig a londoni City

egyik legfontosabb jövedelmi forrása volt és amióta az angol fizetési mérleg aktív oldalának tételei közül a legtöbbet kénytelen volt leírni, legalább ehhez a jövőben is mindenáron ragaszkodni akar. Ez az egyik oka Anglia hajlíthatatlan indiai politikájának.

Az indiai mezőgazdaság életképességének és ezzel együtt a gyakori indiai éhínségnek legvégső okát tehát arra lehet visszavezetni, hogy indiai kormányzat Indiát gyarmatnak tekintette, melynek érdekeit szükségképpen az anyaország érdekei mögé helyezte. Amíg India nem kap olyan kormányt, mely az indiai gazdasági életet valóban az indiai érdekek szolgálatába állítja, nagy természetes gazdasága ellenére India mindig éhínséggel küzdő szegény ország marad.

(MN)

Aki még a cigányt is meglopta

Nagyvárad, június 10. Egészen szimpla kis lopásügy Máté Jenő ügye. Érdekes csak az teszi, hogy a sértett — cigány. Ezenkívül tehát, a „joggyakorlattól” eltérően, nem a cigányt lopták, hanem a cigányt lopták. Cigánynál szokatlan szerepének megfelelően feltűnően polgári megjelenésű is Vitány István. Szokatlanul fehér ingéből csakugy világító koromfekete nyaka és ha lehet, még feketébb haja. Sértette az, hogy amikor mint házaló rőfőseárú, Gyergyóditróból Váradra vetődött, a nagypiaci Pétterfia kocsmában vesztére össetalálkozott Máté Jenővel, aki — nem lévén kezdő ezen a pályán, miután több-ekör „ült” már lopásért — szépen magához vette és magával vitte 150-170 pengő értékű árúját. Vitány azonban szemfüles volt, azonnal rendőrt küldött utána, úgy, hogy az árú maradvéktaul megkerült s mint bűnjel, bevonult Máté Jenő kíséretében az ügyészség fogházába. Április 29 óta várják itt soruk jobbra, vagy balrafordulását, míg végre ma elérkezett ez a nap: a törvényszéki tárgyalás napja, amikor Mátét nemcsak a Vitány sérelmére elkövetett lopásért vonják felelőségre, hanem a dr. Weinmann Izso és Karlonszky Pál sérelmére elkövetett sikkasztásért is. E két utóbbtól 13, illetve 20 pengőt vett fel a vádlott krumplivásárlás cél-

jaira, az összegeket azonban egészen mára költötte el. Eleinte próbál egy kicsit „kódosítani”, végül is azonban szép sorjában beismeri tetteit és bűnösségét. Végül is elhangzik a bírói ítélet, melynek alapján Máté Jenő még két hónapra és 18 napra visszamegy a fogházba — négy hónapi büntetéséből ugyanis az előzetesben eltöltött 1 hónapot és 12 napot kitöltöttnek vett a bíróság — a bűnjel pedig visszatar, legalább is átmeneti időre, míg gazdát nem cserél, legutóbbi gazdájához, Vitány Imre gyergyóditrói házaló rőfőseához.

Bizonytalan időre felfüggesztették a Baross Szövetség önkormányzatát

A MTI jelenti: A Baross Szövetségnek a legutóbbi napokban kiéleződött belső ellentétei miatt a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter, az iparügyi miniszterrel egyetértően vizsgálatot rendelt el és annak tartamára a szövetség önkormányzatát felfüggesztette. A szövetséghez miniszteri biztosként dr. Gál László miniszteri osztálytanácsost rendelte ki. Ez a rendelkezés az évtizedek óta a keresztény nemzeti szellemet szolgáló egyesület érdemes működését nem érinti, abban semminemű fennakadás ezután sem lesz.

Mozik műsora:

APLOLLÓ: Édes ellenfél,
BELVAROSI: Boldogság a vége,
CASINO: Pacsirta,
KORONA: A nagy per.

A kárpátaljai I. Honvéd Hegyítüzerosztály kormányzói kitüntetése

A MTI jelenti: A Kormányzó Ur Ófelméltósága a következő legfelsőbb ciható rozást bocsátotta ki:

Emlékeztül a Szovjet elleni harcokban végrehajtott kimagasló és vitéz magatartásra, a m. kir. kárpátaljai I. Honvéd Hegyítüzerosztálynak államfői csapatzászlószalagot adományozom. HORTHY SK.

Teleki Pál arcképének leleplezése a róla eínevezett Diákotthonban

A MTI jelenti: Szinyei-Mersé Jenő válas- és közoktatásügyi miniszter meglátogatta a gróf Teleki Pál Diákotthon a P. émanic. Ry-utcában, amelyet a kultuszminiszterium állított fel az erdélyi származású egyetemi és főiskolai hallgatók számára. A kultuszminiszter ebből az alkalomból a diákotthon névadójának, Teleki Pálnak arcképét is leleplezték. Nagy meglepetését fejezte ki a diákotthonban látott munka felett és különös örömeinek acctt kifejezést amiatt, hogy az ifjúság előtte a Teleki Pál szellemében való munkára tett fogadalmat.

50 méteres családiát készítettek egy bonyolult örökösödési perben

(MN) Amikor Delphinette Olay kisasszony 1925-ben a belgiumi Termonde-ban meghalt, valószínűleg halvány fogalma sem volt arról a kavarodásról, melyet 5 millió frankos hagyatékával okozott. Mindenesetre teljes joggal tételezhetette fel, hogy két testvére közül, bár mindketten külföldre költöztek, legalább az egyik életben van még. Jóhiszeműségének jele az is, hogy arra az esetre, ha mindketten meghaltak volna, annak rendje és módja szerint unokaöccsét, Edouard Orlayt jelölte ki örökösnek és így kétségtelen, hogy inkább csak rendszeretétből került végrendeletébe az a záradék, hogy ha unokaöccse is elhalálozott volna, a tizenkettedig fokig minden rokona részesedjék hagyatékából. Azonban nemcsak a két testvérenek, hanem az unokaöccsének is csak halotti levelét sikerült előkeríteni és így tizenkettedig az egész rokonság jelentkezett az örökségben való részesedésért. Örszögből, úgymint Belgiumból, Hollandiából, Franciaországból, Kanadából és Japánból eddig nem kevesebb, mint 4760 személynek sikerült az igényjogosultságát megállapítani.

Az ügy lebonyolításával foglalkozó jegyző és genealógusok serege azonban, amely eddig 50 méteres családiát állított össze, még mindig messze van attól, hogy munkáját befejezettek tekinthesse, úgyhogy komolyan lehet számítani arra, hogy az egész várost kitevő Orlayak közül egyetlen egy sem éri meg azt az időt, amikor végre átvehetné örökségét.

Ujból felvetették az angolszászok a gázháború kérdését

Giraud és de Gaulle ismét összeveszett. Pantellériát támadják az angolszászok

Berlin. (MTI.): Illetékes német helyen közlik: Roosevelt legutóbb kijelentette, hogy a tengelyhatalmak jelentések szerint előkészületeket tettek a gázháborúra. Abban az esetben, ha a németek ehhez az eszközhöz folyamodnak, a megtorlás nem marad el. Az ellenség nem most terjeszt először ilyen híreket és részben előzetes alibit akar szerezni ilyen irányú törekvései leleplezésére.

London. (Bud. Tud.): Ide érkezett jelentés szerint Giraud és De Gaulle tárgyalásai újból megszakadtak, mivel a hadügyminiszter személyében nem

Megadásra szólították fel az angolszászok Pantelléria helyőrségét

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 1110. közleménye: Pantelléria szigetének helyőrsége, amelyet kedden szakadatlanul támadott az ellenséges légierő, nem adott választ az ellenségnek a sziget feladására vonatkozó felszólítására. A szigetet egy erős ellenséges hadihajókötelék is erős tűz alá vette. Olasz repülők az egyik ellenséges egységet eltalálták. A támadás során az olasz légvédelmi tűzérő 5, az 53. repülő ezred 10 ellenséges gépet lőtt le. Német vadászok Szicília déli partjainál lelőttek két ellenséges gépet. Ellenséges repülők megtámadták Carboniát és környékét. A támadás következtében néhány ház beomlott és több tűz keletkezett. A lakosság körében csak kevesen sebesültek meg. A légvédelem két ellenséges gépet lelőtt.

Hatalmas vesztesége volt a szovjetnek a kubáni hídfőnél

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelenti a Német TI. A véderő főparancsnoksága közli: Az elmúlt két héten a kubáni hídfőnél vívott harcokban, amelyek során a szovjet 13 lövészhadosztályt, 3 lövészdandárt, 6 páncélos köteléket vett harcra erős légierővel, az ellenség súlyos veszteséget szenvedett. 100 szovjet páncélost és 350 repülőgépet megsemmisítettek. Közeli harcok repülők 47 szovjet partraszálló járművet megsemmisítettek az Azov-tenger keleti partján. A keleti arcvonal központi szakaszán, ahol a szovjet légierő megkísérelte repülőterein és ellátási támaszpontjainak bombázását, 75 szovjet gépet lőttünk le. Az ellenség a keleti arcvonalon ös-

pülőterek ellen nagyszabású támadásokat intézett. A szovjet repülőgépek zömét német vadászok már az előtérben harca kényszerítették és alig húsz perc alatt saját veszteség nélkül 51 bolsevista gépet lőttek le. 11 bolsevista gépnek sikerült a német tábori repülőteret megközelíteni. Ezeket azonban az elhárítás akkor lőtte le, amikor mély támadást kíséreltek meg. A bolsevisták a keleti arcvonal központi szakaszán támadásaik során együttevén 75 gépet vesztek.

A többi arcvonalszakaszon, míg a földön nyugalom volt, szintén élénk volt a légitvekenység. A Kubán torkolatánál a szovjet 47 szállító bárkáját süllyesztették el, 20 bárkát pedig használhatatlanná tettek a német repülők. Kisebb kötelékek eredményesen támadták a bolsevisták szállító mozgólaitait, amelyek során két löszervonatot a levegőbe röptettek. Egy csapatzállítmányt felgyújtottak. E támadás során a kísérő német vadászok 31 szovjet gépet lelőttek. Leningrádtól délre 18 bolsevista repülőgépet lőttek le, 17 gépet pedig a jeges-tengeri arcvonalon.

Egy nap alatt 131 bolsevista repülőgépet lőttek le a németek

Berlin. (MTI.) 141 bolsevista repülőgép lelövésével a német légierő a keleti arcvonalon új, feltűnő csúseredményt ért el. A lelőtt repülőgépek száma annál jelentősebb, mert kedden mindössze 3 német gép vészelt el. Minthogy a szovjet a Gorkij elleni éjszakai német támadáshoz hasonló csapások megismétlését megakarták akadályozni, a keleti arcvonal központi szakaszán lévő német re-

Olaszország haditengerészete most ünnepli hároméves dicsőséges harcát

Feltűnően hangsúlyozott tartózkodást tanusít a német hadvezetőség a nyári hadműveletek tekintetében

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda katonai levelezője írja: Az európai háború pillanatnyi helyzetét a következő három megállapítás jellemzi: 1. A rendkívüli német légitvekenység keleten, amelynek eredményei élesen ellentmondanak azoknak az ellenséges állításoknak, amelyek az állítólagos szovjet légifőlényről beszélnek.

2. Az a bizonytalanság, vajjon melyik fél kezd nyári támadást és ezzel kapcsolatban az ellenséges táborban uralkodó idegesség. 3. Soha ennyire nem hangsúlyozott tartózkodás a legfőbb német hadvezetőség részéről. A keleti arcvonal helyzetéhez még azt kell megjegyezni, hogy német részről elegendő támponttal rendelkeznek ahhoz, hogy tudják, milyen céllal történtek az ellenséges csapatösszevonások. Figyelemreméltónak kell tekinteni azt a tényt is, hogy az ellenség a kubáni hídfőnél megszüntette a nagy támadó hadműveletét. Egyébként Gorkij felett egy meglepően erős repülőhad jelent meg. Az ellenség táborában uralkodó idegesség félreismerhetetlen és lényeges adalék a minapi Churchill-beszédhez. A birodalmi főváros katonai körében az a benyomás, hogy Churchill nagyon is jól érzi magát, hogyha azokra a lehetőségekre gondol, amelyeket számára a tenger-alattjáró háború még tartogat.

Róma. (MTI.) A délutáni olasz lapok Olaszország háborúba lépésének harmadik évfordulójával foglalkoznak. Egyöntetűen megállapítják, hogy Olaszország változatlan győzelmi hittel kezdi meg a negyedik esztendejét. Riccardi tengernagy, tengerészeti

államtitkár ebből az alkalomból hadparancsot intézett a tengerészekhez. Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: A Lavoro Fascista a hároméves tengeri háborúról írott cikkében megállapítja, hogy az angolok a háború kezdetén az olasz haditengerészetnek leg-

feljebb hat hónapi életet jósoltak. Három év után Angliának mégis a Fokváros körüli úthoz kellett folyamodni, ami nyolc és félmillió tonna hajótérvesztéssel egyenlő. Az olasz gőzhajók 1940 novemberétől Olaszország és Albánia között 560.000 embert, Libiába 211.515 embert és kétmillió 105.857 tonna anyagot szállítottak.

Nagy eredményt ért el az olasz hajóhad három év alatt

Róma. (MTI.) A háború kezdete óta a Savoya érdemrendet 58, az arany vitézségi érmet 53, az ezüst vitézségi érmet 769, a bronz érmet 2619, a hadi érdeméremet 7691 tengerész kapta meg. Elecsét 3184, elűnt 14.249, fogságba esett 11.921, megsebesült 5.401 haditengerész.

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Három év alatt az olasz haditengerészet elsüllyesztett két ellenséges csatahajót, megromgált három, megromgált két repülőgéphordozót. Elsüllyesztett 17 cirkálót, megromgált huszonnégyet. Elsüllyesztett 25 torpedórombolót, 89 tengeralattjárót, tizegyöt megromgált. Elsüllyesztett 159 kereskedelmi hajót 1.110.000 tonna tartalommal, megromgált 18-at. Tartályhajót elsüllyesztett 31-et, megromgált egyet. Összesen az olasz haditengerészet 354 ellenséges hajót süllyesztett el és hetvenkilencet rongált meg. Az olasz haditengerészet 29 csatában vett részt.

A Katolikus Karitászi Egylet hangversenye Székelyhidon

Június 6-án, délután 6 órakor a székellyhidi Stubenberg-kastélyban hangverseny volt, amelyen a nagyváradi zeneiskola igazgatóján és tanárain kívül helybeliek is szerepeltek. A kastély termeit megtöltötte Székelyhid és vidékének zenekedvelő közönsége. Várakozáson felül sokat kaptak Enekes Erzsébet hegedűtanárnő és Szalay Elemér dr. igazgató Mozart E-moll szonátájánál és Veracini: Largo-jánál, és a hangverseny legnagyobb száma Antal Ilona tanárnő Chopin: Grande Polonaise volt. Ceodálatos játékaival teljesen elbűvölte a hallgatókat. A helybeliek, dr. Makai Istvánné és Kővári Ferenc is magas színvonalú teljesítményt nyújtottak. A hangverseny szép jövedelmet hozott a készülő egészségháznak és a szegényeknek. Az anyagi és erkölcsi sikerért, a nívós hangverseny rendezéséért Stubenberg grófnét illeti elismerés. Mint minden esetben, úgy most is fáradságot nem ismerve minden igyekezetével azon volt, hogy enyhítsen a szegények gondjain, de azon is, hogy az adakozóknak is adjon az adományokért. Sikerkelt! (V. I.)

Rekorderedményt ért el a japán takarékosági akció

(MN) Tokiói jelentések szerint a japán pénzügyminiszter közölte, hogy a múlt évi nemzeti takarékosági akció eredménye az előirányzott 23 milliárd yent 457 millióval felülmulta. Ezzel a rekorddal a japán takarékosági mozgalomnak a kínai háború kitörése óta elért összeseredménye meghaladta 69.820 millió yent.

Most jelent meg:

Dr. Erőss Alfréd
összeállításában:

Egyház és éle

erdélyi katolikus évkönyv.

Ara: 6 P.

Beszerezhető a Magyar Lapok
kiadóhivatalánál.

16

világatrakció!

Nagyvárad szenzációja lesz!!!

Göndör közkedvelt revütársulata

TIP-TOP 1943

világatrakció!

16

a SZIGLIGETI SZÍNHÁZBAN. Megnyitó diszeldadás június 16-án este 7 órakor.

Jegyelővét június 11-12-én az ESTILÉP könyvesboltjában június 15-től naponta d. e. 10-1-ig és d. u. 4-6-ig a színház pénztáránál

Römizés — a „szabad” természet ölen

Meghívtak az érkörtvélyesi szőlőbe. Gyere csak, mondották, nagyobb társaság lesz együtt, csupa nagykarolyiak, akik előszeretettel vásárolnak kisebb szőlőbirtokokat itt. Szívesen benne vagyok minden megmozdulásban, ami szőlővárossal kapcsolatos, el is ígérkeztem tehát. Nem tulságosan jó ide a vasúti összeköttetés Nagyvárad felől, mert vagy hajnali háromkor kell útrakelni, vagy pedig csak délben indul el az ember, de akkor gyalogolni kell Mihályfalvától Körtvélyesig, ami több, mint nyolc kilométer. A hajnali utazásra határoztam el magam, aminek logikus következménye az, hogy csak délben jelentem meg az állomáson. Mert ha éjjel után kettőkor zörgeti fel az embert az óra, akkor a legszebb szórakozási ígéretek is eltörpülnek az ágy marasztaló erejéhez képest.

Remek dolog friss nyári verőfényben ülni vonatra. Nem is olyan zsúfoltak mostanában a vasúti kocsik, pompás út ígérkezett. Két úr ült a fülkében, ahol helyet foglaltam. Ők is Nagyváradon szálltak fel és még ki se rohogtunk a pályaudvarról, már elővették elemzősi készletüket. Semmi se tud ennél jobban bosszantani engem. Vannak emberek, akiknek mintha nem is volna más üti-céljuk, minthogy a vonat kellemes rázásától felajzott étvágyal táplálkozhassanak. Ritkán utazó nyárspolgárok honosították meg ezt a szokást a vasúton, akik már napokkal ez elindulás előtt nem tudnak enni az izgalomtól s mikor végre elhelyezkedtek a fülkében s elárad rajtuk a le nem maradtóság boldog biztossága, a szemük láthatóan szikrákat kezd hányani az éhségtől. És rögtön kitergetik a rántott csirkét a nagy zsíros papírosokban, megtöltik a fülkét az étkész illatával s azokkal az olykor harsogásba csapó neszekkel és zörejekkel, amelyek ősi zengzetükkel oly éles ellentétben állanak az emberi haladás szent ütemében ringó vonat zörgölésével...

Utítársaim elmerülten hódoltak a táplálkozás örömeinek s ha rántottcsirke nem is szerepelt étrendjükön, a sülték, felvágottak, vajak és sajtok oly rettenő tömegét teregették elő, hogy szerettem volna közellátásügyi felügyelőnek kiadni magam és legalábbis megleckéztenni őket egészen nyilvánvaló közellátásügyi kihágásukért.

De meglepedtem azzal, hogy ellenséges pillantásokat vetettem a feketézés két nagybélű bajnokára s ahogy a gyönyörű Ermellékre ért a vonat, a dúsan zöldelő vetések szemlélésében kerestem vigasztalást. Nem baj no, bőséges lesz a termés, ad lassanként a jó Isten azoknak is, akik akár elvöl, akár anyagi kényyszerűségről nem vásárolnak feketén.

Délután félhárom felé érkeztem meg vendéglátó gazdám érkörtvélyesi szőlőjébe. Kerestem a társaságot a kedves lanka fái alatt, a napsugárban fűdő

pázsiton s fönt a dombon, a sűrű fűtökökkel rakott szőlőtökök között, de nem találtam sehol. Végre a gyümölcsfák lombjai között rábukkantam egy kis fészer-szerű kulipintyóra s abban, hordók, dászák és egyéb borászati felszerelések tömkelegében zsúfolódva — römiztek a derék kirándulók.

A természet-rajongó erdélyi ember fölényével tekintettem rájuk, de ők még dühös kifakadásaimtól sem hagyták zavartatni magukat. Elégülten csörgették és csattogtatták a rómi köveket s még büszkének voltak előrelátó gondosságukra, hogy nemcsak a demizonokat és harapnivalót hozták magukkal, hanem a nemes szórakozás eszközeivel is megrakták kiránduló batyuikat.

— De miért kell nektek ehhez az érkörtvélyesi szőlő? — kérdeztem. — Mert rendben van, römiztek. De legalább

ülneitek ki a fák alá.

Leintettek. Nem értek én ehhez. S vídaman játszottak a kulipintyóban, amíg el nem érkezett az indulás ideje.

*

Csak a kisöcsém töltötte stílusosan az időt. Póciát fogott az árokban, amely lusta, fekete vízzel ott húzódik a szőlő végén. Sikertől vagy harminc-negyven jó kövér nadályt egy beföttes üvegbe gyűjtenie s boldogan vitte haza, gondolván, hogy jó üzletet csinál vele a patikusoknál. De kudarcba fulladt a vállalkozása. Ma már a gyógyszerészek nem falusi gyerekektől, szegény embe- rekől veszik a nadályt, akiknek kisöcsém a diákpartár-mozgalom tanításán olvassa konkurrenciát akart csinálni — hanem nagy tenyésztő telepekről rendelik... Nem kellett a fiúcska póciája sehol.

Neki úgy magyarázták, hogy a tenyésztő telepek az egészségügyi követelményeknek jobban megfelelő nadályokat tudnak szállítani, de nekem erős a gyanum, hogy kapitalista szempontok is érvényesültek itt... (j. b.)

Kisállattenyésztési szakosztályt alakított az EMGE

Nagy jelentősége van a baromfinak és a házinyulnak a háborus husellátásban

A háborus szükségletek következtében a polgári lakosság élelmezése súlyos feladatok elé állítja a termelő rétegeket és a közellátás szükségleteinek biztosításra hivatott szerveket. A hiány éppen azokban a magas tápértékű élelmezési cikkekben mutatkozik, amelyek békeviszonyok között étrendünk alapját képezték. Az ember szervezete legkevésbé a fehérje tartalmu tápanyagokat nélkülözheti és ezért elsősorban a húshiány érzetű kedvezőtlen hatását étkészünkben. Ezért minden hosszantartó háboru idején természetes jelenség az, hogy a kis tökébefektetést, kevés takarmányt igénylő apró háziállatok tenyésztése előtérbe kerül. Így különös szerephez jut háborus élelmezésünkben például a husnyul és kecskenyésztés. A nyugati államok, mint például Belgium, Franciaország, Németország és Anglia a húsnnyúltenyésztés terén még a békeidőkben eljutottak oda, hogy a húsnnyúl nemcsak mint a legszelebb néprétegek tápláléka, szerepel, hanem betegek és gyermekek számára, mint legkönnyebben emészthető és fehérjékben leggazdagabb tápanyag, orvosi előírásra került fogyasztásra. Németországban a Német Konjunktúra Kutató Intézet által megállapított háborus étlapon, valamint a német háziasszonyok részére kötelezőleg megállapított élelmezési naptárban a házinyulhús hetenként kétszer szerepel.

Nálunk a nyulhús fogyasztás még nem ilyen népszerű. Ennek oka részben az, hogy a falusi lakosság körében a házinyulhús fogyasztással szemben bizonyos — teljesen téves

— előítéletek uralkodnak, a városi lakosság pedig, mely a szükségben szívesen fogyasztaná a nyulhúst, nem jut hozzá.

A baromfi és tojásfogyasztás jelentőségét szükségtelen ecsetelni, mert hiszen ma nincs az a mennyiség, amit ezekből a piac fel ne venne. A különböző fertőző betegségek és takarmányhiány miatt azonban a baromfiállomány jelentősen megcsappant.

Egy további szempont, mely a kisállattenyésztés előmozdítását nemzeti kötelességgé teszi az, hogy békeviszonyok között baromfi tenyésztésből származó kivitelünk több mint 33 százalékát tetten ki egész állatkivitelünknek s ezzel külkereskedelmi mérlegünk aktívá tételéhez jelentős mértékben járult, megelőzve még szarvasmarhákivitelünket is.

Fenti körülményeket mérlegelve és az érdekelt tenyésztők ismét sürgető szorgalmazásának engedve, az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület kisállattenyésztési szakosztályt alakított, hogy a kérdések megoldásához erős szervezettel az összes tényező egybefogásával hozzákezdhesen.

A szakosztály elnöksége: dr. László László elnök, Nagy Lajos és Farkas László alelnökök átvevtek megbízatásukat s ígéretet tettek közérdekű munkájuk azonnali megindítására.

Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület ezúton is felhívja Erdély minden baromfi- és nyultenyésztőjét, hogy igyekezzen kihasználni a szervezésben rejlő erőt s kérje felvételét a szakosztályba.

VIZSGA

Kis iskola, nagy öröm: ma lesz a vizsga.

Mintha vasárnap volna, olyan a környék. Csak a reggeli eső rontotta el a közvetlen külvárosi utat. Tapadó sáros és ilyenkor csalfa a lejtős út. De ez itt nem szokatlan. A dombról le, a völgyből fel, gyül az ünneplő közönség. Csupa apróság, a kisebbje hat, a nagyobbja hét éves.

Megtelik a kis tanterem szülővel és virággal. Csöndes, egyenletes zibongás, mint a méhkasban, mikor minden rendben. Látszik, nem tudják, hogy kívül gyilkos zaj van, vér és könny összefolyik. Ne is tudják! Ez itt szentély, a küszöb előtt torpanjon meg minden gonoszság, ide csak a mosoly és szelidségnek szabad belépni.

Templomi csend, mikor a tanító urak bejönnek. Ima. Beszélhet ennél szebbet gyermekszáj? Ahhoz szól. Akitől nemrég jött.

Egy kiséber a harmadik vagy negyedik padból előlép, papírlap a kezében és azontul mindent ő irányít. Tájékoztatja a szülőket, szól társaihoz, hívja-küldi őket névszerint, a tévedéseket kiigazítja, tesz-vesz, rendelkezik. Mintha az iskola hajó volna, ő pedig a hajóskapitány. És a többi? Látszik, hogy akármelyik meg tudná tenni ugyanezt. Önálló emberke mind a maga kis körében, egyéni magatartással, öntudattal és meglepő szokínccsel. Megvan az alap, kész az első hullámgyűrű, most már csak a kört kell bővíteni.

Anyák ünnepét is tartanak. Most kellene, hogy itt legyetek ti, önhibából gyermektelenek, pirosszájú, piroskörmű kutyuska-nevelők. Itáha rádöbbennétek, hogy üres testekben üres a lélek is. De ti inkább a kutyakiállításra jártok.

Szeretettel egy csoportba kötik virágaikkal a kis csöppségek és boldog, meghatódott arccal adják drága ajándékkul édesanyjuknak. néhány szó, kis versike, csók, önfeléd otadás. Eddig is szerette anyját, de nem tudta, most már tudja. Feltárult előtte egy csodálatos szép világ: a szeretet világa és látja benne édesanyját és önmagát. Kicsi szíve nem bírja el a gyönyört, kicsordul a szemén. Sírnak fakad. Anya és gyermek összele keznek és a könnyük összefoly.

Drága könny: az öröm, a boldogság könnye: mily jó csak látni hát még elsimni!

Csak sirjatok és minél többször sirjatok így, édesanyák és gyermekek. Adjon nektek az Isten sok ilyen könnyet, taniótoknak meg sok ilyen látványt.

DULI ANTAL

Kávéházakban és vendéglőkben költ Magyar Lapok-at

Hogyan lehet kiemelni egy elsülyedt flottát

Néhány szó a touloni hajókiemelési kísérletekhez

Toulon hadikikötőjében egy olasz tengernagy vezetésével kísérletek folynak az elsülyedt hadi- és kereskedelmi hajók felszínrehozására. Ezzel kapcsolatban Brüninghaus éfentábornagy a következő tájékoztatással szolgált az MN sajtószolgálatának utján lapunknak:

A touloni hajókiemelési kísérletek jelentőségét az itt elsülyesztett hajók és dokkok értéke adja meg. A touloni flotta három csatahajóból: a *Strasbourg*, *Dunkerque* és *Provence* csatahajókból, négy nehéz cirkálóból és számos kisebb egységen kívül, még 17 flottilavezőhajóból állott, tehát komolyan számbavehető harci értéket képviselt. Az utóbbiakon egy különleges francia hajótípust kell érteni, mely 2500 tonnás vízkiszorításával erősen megközelíti a könnyű cirkálót és egészen 43 mérföldig, azaz 80 kilométerig terjedő rendkívül nagy óránkénti sebességet tud kifejteni. Azonban nem kevésbé voltak értékesek a touloni hadikikötőben elsülyedt dokk sem. Toulonnak, mint a Földközi-tenger legnagyobb hadikikötőjének jelentőségét semmi sem mutatja jobban, mint hogy 13 dokkja volt, melyek közül a legnagyobb 230 méter hosszú, 41 méter széles és 12 méter mély volt. Ehhez járult, hogy egyes dokkcsoportokat a dokk-kapuk eltávolításával 417 méter hosszú óriásdokká lehetett összekötni, mely elég nagy lett volna ahhoz, hogy a világ legnagyobb hajóját is befogadhassa.

Toulonban nem nehéz a kiemelés munkája

A hajókiemelések lehetősége rendkívül mértékben a vízmélységtől és attól, hogy az áramlás mennyire engedi meg a zavartalan munkát. A Scapa Flowban az első világháború végén az önmagát elsülyesztő német flottát az angolok az erős tengeráramlás miatt éveken át tartó erőfeszítések ellenére sem tudták felszínre hozni. A Földközi-tengeren, különösen pedig Toulonban a viszonyok sokkal kedvezőbbek: a vízmélység meglehetősen alacsony, az árapály nem játszik szerepet, áramlások egyáltalában nincsenek, végül pedig a touloni hajógyárak a legmodernebb színvonalon állnak, úgyhogy a touloni hajókiemelési munkálatok általában nagyon egyszerű munkafeltételek mellett folyhatnak.

A japánok példája nyomán

Azt, hogy kedvező körülmények között milyen lehetőségekkel kecsegtetnek a hajókiemelési kísérletek, szemléletesen mutatják a japánok hajókiemelési kísérletei. A Domei-iroda már januárban jelentette, hogy a japánok Jáva hadikikötőjében, Soerabajaiban már 1942. december közepéig is nem kevesebb, mint 30 hajót hozták felszínre, köztük hadihajókat, kereskedelmi hajókat és tartályhajókat. Az első kiemelt hajó egy holland tengerallattjáróvadász volt. A legtöbb nehézséget egy 5000 tonnás hajó befogadására méretezett uszodák kiemelése okoztak. A sonankoi (szingapuri) hajógyárak és dokkok hasz-

nálható állapotba való helyezésében a japánok hasonlóképpen rendkívüli sikereket könyvelhetnek el. Egyes haditengerészeti szakértők véleménye szerint a japánoknak sikerült elérniük, hogy Manila, Sonanko, Soerabaja és Hongkong minden hajóművét teljesen üzembe helyezték. Ez a négy nagy hajógyár angol vélemény szerint évente kétféle bruttóregisztertonnányi kereskedelmi hajótér építésére

képes, ami a japán kereskedelmi flotta egész eddigi veszteségét felülmulja.

Mellőzve azt a kérdést, hogy ez az angol becslés nem túlzott-e, mindenestre tény, hogy a felkelő nap birodalma nemcsak a hazai, hanem az elfoglalt illetőleg a vízből kiemelt dokkokban és hajógyárakban is igen élénk hajóépítő és hajójavítótevékenységet fejt ki. (MN)

Teljes mértékben beváltotta a hozzáfűzött reményeket az Aruforgalmi Szövetkezet

Nagy mennyiségű áru érkezik az ünnepekre

Nagyvárad, június 10. Néhány héttel ezelőtt pompásan felszerelt raktárral és a legkényesebb illesztésű kielégítő árukészlettel, hiánytöltő nagykereskedés nyílt meg Nagyváradon. A Fő-utca és a Szarovezky-utca sarkán megnyíló új üzlet, — Bihar megyei Aruforgalmi Szövetkezet nagyvárad kerületében — alapjában véve nemcsak üzleti vállalkozás, hanem részben közérdekű célkitűzés is annak elérésére, hogy a városhoz és környékéhez tartozó magyar kiskereskedők minél jobb és minél olcsóbb áruhoz jussanak a lehető legrövidebb időn belül.

Most, hogy a Szövetkezet már közel egy hónapja működik, elérkezettnek látszik az idő beszámolni arról: mit fejlődött az új vállalkozás, ezalatt az idő alatt és vezetőségének elgondolásai mennyiben valósultak meg a mai napig?

Az Aruforgalmi Szövetkezet tágas üzlethelyiségében Gaál Károly igazgató fogad, aki bevezetésben is rajta tartja szemét a kiszolgáló személynézetben s állandóan utasításokat ad, figyelmeztet és feljelöl a vevők kérdéseire is.

Mikor a tagok száma felől érdeklődünk, derülten válaszol:

— Hát! Istennek, nem panaszkodhatunk! Kétszáz taggal indult meg a Szövetkezet és ma már közel 300 tagja van s emellett állandóan jelentkeznek újabb tagok is.

— És hogy vannak megelégedve a tagok?

Előkeres egy levelet válasz helyett, ezt mutatja. A levelet Fónagy Károly járdemetei kereskedő írta. Nem csupán új árut rendel, de egyben a legnagyobb elismeréssel szól a Szövetkezet eddigi küldeményeiről s általában örömet fejez ki afelett, hogy ez a kiskereskedők

részére annyira fontos szövetkezet megalakult és segítségére siet az árubeszerzés terén annyira nehézséggel küzdő kereskedőknek.

— Kaptunk még egy levelet Fónagy Károlytól, — fűzi hozzá Gaál igazgató — ezt azonban felküldtük a vezérigazgatóságnak: hadd lássák odafönt, hogy mit dolgozunk. Egyébként egy kedvező hírt közölhetek — mondja még a beszélgetés során. — Eppen ma kaptunk

350 éves fennállását ünnepli a székelyudvarhelyi katolikus főgimnázium

Vasárnap lesznek az évforduló ünnepei

Székelyudvarhely, június 10. A székelyudvarhelyi római katolikus főgimnázium e hó 13-án ünnepli fennállásának 350. évfordulóját.

Nem mehetünk el szó nélküli ilyen ritka jubiláris ünnepség mellett, hiszen oly intézetről szól az emlékezés, amely három és fél évszázados múltja alatt nemcsak Erdélynek, de egész Magyarországnak kiváló egyházi, katonai és világi vezetőket adott.

Az ősi Alma Maternek kemény megpróbáltatásokon kellett átmennie, hiszen többször létalapjában támadták meg és csak a bölcs püspökök és státi vezetőférfiak közbelépése és erős munkája védte meg az elpusztítástól. Az erdélyi római katolikus Egyházmegyei Tanács, régi nevén:

értésítést, hogy nagyobb mennyiségű áru érkezik, úgyhogy Pünkösöd előtt, remélhetőleg, minden rendelőknek ki tudjuk elégíteni szükségletét.

Ideje is. Két nagyvárad és egy vidéki kereskedőt ugyanis szintén „meginterjüvöltünk” azzal kapcsolatban: mennyiben felel meg várakozásuknak az új üzlet eddigi teljesítménye?

Mogyoróssy János és Dobos Ferenc nagyvárad kereskedők, valamint Szemák József váradesehi fűszeres szőszert egyet válaszolnak, mintha csak észszeszésként volna: Bár annyi árut kaphatnánk, amennyit szeretnénk, más kívánságunk nincs és nem is lehet.

Mogyoróssy János egyébként egyike a Szövetkezet legkitartóbb vásárlóinak. A város másik végéről a nagypiac téren levő üzletéből, látogat el szinte naponta a Szövetkezetbe, hogy onnan szerezz be, ami üzletébe szükséges.

— Mint mondtam, most már nagyobb küldeményt várunk, négy vagon áru érkezik, — nyugtat meg Gaál igazgató, mikor megemlítjük, mi a „panasz” a kereskedőknek. — Ennyi talán egyelőre elég lesz.

Ujabb vevő lép a boltba, lekvárt venne, de kiderül, hogy nem tag és nem is vizonteladó.

— Csak tagoknak és „nagyban” szolgálunk ki, — válaszol az igazgató, mire a vevő kijelenti:

— Veszek én egy ládával is, ez talán elég nagy mennyiség.

De a tagság körül baj van és a szabály: szabály. Így azután kívánsága nem teljesülhet. De fontos az, hogy a többi tagok megkapják, amit kívánnak és az ünnepekre Nagyvárad és Bihar megye fűszer és csemegekerekedőink fogyasztói semmi hiányt ne szenvedjenek.

Státus, hatalmas összegeket fordított az intézmény fenntartására és tanári karának ellátására. A román iskola politika pedig majdnem véglegesen pontot tett az intézet végére. De a magyar öntudat és a székely élniakarás mindent elkövetett a székely anyaváros végváráért. A főgimnázium ma is hűen őrzi a nagy jezsuita ősök nevelő szellemét. Az intézet első igazgatója Marosvásárhelyi Gergely nagynevű jezsuita volt. Itt tanított Sándor Mátyás jezsuita atya is.

Most, e jubiláris ünnepeken bő alkalom nyílik arra, hogy megismerkedjünk dicsőséges múltjával, hatalmas küzdelmeivel és megtanuljuk, mit tett és mit fog tenni ezután a székelyudvarhelyi főgimnázium a székely nép felemelésére.

Az ünnepségek hálaadó szentmiséjét Sándor Imre apostoli protonotárius püspöki helytartó celebrálja. Szentbeszédet mond dr. vitéz Boga Alajos pápai prelátus, státi referens. Szerepelnek még Jancsó Béla igazgató, dr. P. Jánossy Béla, dr. Dobos Ferenc tanügyi főtanácsos, a kultuszminisztérium kiküldöttje, János Áron országgyűlési képviselő, dr. Bálint József népszövetségi igazgató, országgyűlési képviselő, dr. Daniel Áron sajtókamarai főügyész, dr. Nagy Lajos, dr. Kazatsay Emilné. Közreműködik az intézet ifjusági ének- és zenekara, valamint több diák...

Az idő remek, ragyogó a nyár.
Minden elveszett napért kár!

Strandoljon a rádiumos vizű, ózondús levegőjű Püspökfürdő hullámfürdőjében

A nagy teraszon délután 5 órától elsőrendű zene-tánc!

Pantelléria, a Földközi-tenger második Máltája

Elsőrendű hadászati fontossága van a kis szigetnek földrajzi helyzete miatt

Aki pálmákat és narancsfákat vár Pantelléria szigetén, csak egy csalódással lesz gazdagabb: a Földközi-tenger két medencéjének átjáróját ellenőrző olasz támaszpont egy alig 25 kilométer hosszú, kopár sziklasziget, melynek legmagasabb csúcsa 300 méternyire emelkedik a tenger színe fölé. A környékletes tél szegényes fűtakarót varázsol ugyan itt ott a sivatár körzetekre, sőt helyenkint, ahol pázsított sűrűsödik a fűtakaró, a százsorszép is felüti fejét, amikor azonban a nap ismét magasabbra emelkedik pályáján és elmul-

nak a szabályszerű pontossággal beköszöntő, szinte felhőszakadásszerű esőzések, az áttüzesedett sziklakról kisugárzó perzselő forróság ismét gyorsan végez az erőltetett vegetációval és már csak a hegyoldalakra is felkapaszkodó kaktuszerdők képviselik a szemet pihentető zöld színt. A mi fogalmaink szerinti tengerpart is teljesen hiányzik: a szigetet nyaldosó hullámok mindenütt meredeken hajló sziklapartokat ostromolnak és dörgő morajlásuk a sziget legmesszebb fekvő pontjait is elhallatszik.

olasz erődítők nem tartották szükségesnek, mert amint egy haditudósító írja, annyi van belőlük, hogy megszámlálásuk teljességgel lehetetlen. A szigeten élő kevés számú lakosság részben az állandóan tovább folyó erődítési munkálatoknál teljesít munkaszolgálatot, részben pedig a légvédelmi ágyuk kezelő legénységének segítők. Számuk azonban csekély és a kis Pantelléria városka szintén az olasz gyors csapatok zöldesszürke egyenruhái, az olasz haditengerészet kékrubás matrózai és a khakizöldruhás német katonaság adja meg.

Ha Málta bevehetetlen, olasz ellenlábasa, a sokkal kedvezőbb stratégiai ponton fekvő Pantelléria szintén nehézdíó az ellenség számára.

Egy sziget eltűnik, új születik helyette

Pantelléria multjáról a történelem nem tud sokat mondani, jóformán csak annyit, hogy a mai Pantelléria tulajdonképpen nem is az igazi: az igazi Pantelléria néhány mérfölddel délebbre feküdt, mignem egyszer nyomtalanul eltűnt és a Földközi-tenger medencéje alatt szakadatlanul munkában lévő vulkánikus erők széleszélyes játéka ezt az új szigetet vette felszínre, mely mint vitathatatlan örökös, a régi Pantelléria nevéét is vette. A stratégiai szemponton kívül, teljesen jelentéktelen szigetet ma kitűnő utáhlózat vonja be, sőt a hegyoldalakon valóságos kőművesmunkával, egyes helyeken a földművelésre is alkalmas terraszokat is sikerült teremteni, melyeken elsősorban pompás muskotályszőlő terem. A sziget jellegét azonban mégis a sötétvörösből feketébe hajló sziklák és az óriási kaktuszok adják meg.

Mindent megtettek a sziget megerősítésére

Természetes kikötője Pantellériának nincsen; egyetlen kikötője, mely kisebb, gyors haditengerészeti egységeknek nyújt kitűnő támaszpontot, mesterséges eredetű és a sziget rendkívüli stratégiai jelentőségének köszönhető létét. Mert Pantellériát Sziciliától csak 130, a tuniszi Bonfoktól pedig 75 kilométer választja el és így a Földközi-tengert a szó legszorosabb értelmében két részre választja. Ilyen helyzeti jelentőséggel a Földközi-tenger egyetlen szigete sem díszkedhet, magát Máltát sem kivéve.

Mondani sem kell, hogy Olaszország az utóbbi négy év folyamán mindent megtett, hogy a szigetet bevehetetlen erődde változtassa. A csapatok ellátására szolgáló raktárak, a lőszertárak és repülő hangárok mind mélyen a sziklába vájt, bombabiztos erődökbe kerültek elhelyezésre. A vizellátás, melynek — mint Szingapur példája mutatja — ezen a szélességi fokon döntő jelentősége

van, hasonlóképpen minden eshetőségre biztosítva van. A sziget védelmére szolgáló ágyuk elrejtését az

Jávör Egon dr. tábori lelkész

Igy élnek a nagyváradi honvédek a szovjetfronton

Még egy kicsit emlékezzünk az orosz májusra

Valahol Oroszországban.

A váradi hadosztály magyar katonáira már orosz ég alatt virradt a május.

Széleszélyes erre az éghajlat. Sokszor hidegen vágat végig a kis katonavároson a mocsarak lehelletét hozó puszta szél, sokszor hajtja a nagy sötétszürke gomolyfelhőket, sokszor zuhog a szinte jegesen hideg „májusi” eső, sokszor szotyog a magyar lábak alatt a híres orosz sár, de amint kiderül, rögtön felszárad minden és lankasztó meleg veszi át nap sugaras uralmát. De a május elseje ragyogóan virradt reánk.

Kis orosz faház barátságos szobájában két tisztet hegedűszó és éneklés hangja ébreszt: „Szeretnék május éjszakákon...” régi melódiája csendül fel a hárokon és követi többi tavaszi májusi magyar dal. A tisztiküldönc kedveskedése, ő csalta a májusi köszöntőket az ablak alá. Micsoda jól esett itt hinni ez a virradás!...

Hadművelési területen még az ott honinál is fegyelmetesebb és óvatosabb az őrség. Eheren virraszt a bajtársak álmai fölött. Kemény hangon állítja meg és szólítja jelszóra a közeledőket. Egy éjjel történt a következő eset. Német katonák mentek szállásukra a sötétben. Magyar őrségbe ütköznek. Elharsan az állj, ki vagy? Deutsche Soldaten! — hangzik a válasz. — Jó magyarunk nem érti. Újbat: Állj, ki vagy? Ismétlődik a felelet: Deutsche Soldaten. Erre kápiszkálni kezd magyarunk és harsán von rájukkiált: Curuk! A németek kénytelenek voltak más utat választani szállásuk felé...

Egy kis faluban édeggel lovasszázadunk. Fiatalok, vidámok, tele derüvel és jókedvvel! Lovaskonkurra készülődnek. A kinnlévő lelkészeknek vidáman mutatják egyik jénves számot; a gulyásúgyba fogott kis póni

megindítani a szakács a kis orosz lovar. Nem mozdult az, hiába biztatták. Ostor nem lévén kéznél, megdühösödött magyarunk a kéznél levő szita után kapott. Ettől úgy begyulladt a kis ló, hogy azóta a szita állandóan kéznél van a gulyásúgyban... A zenekaroknak is nagy a sikere. Derűs délutánokon, esténként hangversenyek is ilyenkor nemcsak a magyar, német, szlovák és lett katonák, de a városka lakói is élvezettel gyülekeznek a térenre.

Bőkebb napokon virágozik a sportélet. NAC-körökben ismert edző már összeválogatta a hazaszállítható játékosokat és üzembhelyezte — bár itt kántin nélkül, nem úgy mint otthon — a sportpályát. Vasárnap délutánként hol különböző magyar alakulatok együttesei mérkőzést rendeznek, hol pedig nemzetközire kerül a sor. A sportrajongók persze nemcsak a zöld újságot várják a zöld postakocsin, hanem a rádió hullámain is lesik vasárnap esténként a friss híreket.

Szolgálatos gyógyszerárak:

I. CSOPORT:

ARANYKERESZT gyógyszerár, Gróteléki Pál-u. 2. (Zsigmondovits és Martonovich) 16-32.

KORONA gyógyszerár, Hitler Adolf-utca 1. (Dr Rácz Rezső) 13-76.

DIANA gyógyszerár, Ghillányi-u. 10. (Sebestyén A.) 32-58.

SVTAN gyógyszerár, Mikszáth Kálmán-utca 52. (Dr Raáber A.) 14-44.

A gyógyszerárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombat reggelig tart.

Hogyan kell gondoskodni a hiányzó takarmány pótlásáról

Nyáron kell értékesíteni a felesleges állattállományt

Konkoly-Thege Sándor fölmvelésiügyi államtitkár e címmel a Közeletel: lapban tanulságos utmutatókat tartalmazó cikket írt, amelyben részletesen ismertette, hogy a kedvezőtlennek mutatkozó takarmány-termés pótlására milyen intézkedéseket tehetnek meg a gazdák. Ránutatott a cikkben arra, hogy a tavaszi nagy csapadék-hiány különösen a takarmány-termést befolyásolta kedvezőtlenül. A kisebb szénahozam mellett hátrányos jelenlég a legelők rossz állapota és a répvetésekben keletkezett sok kár is. Minthogy minden szempontból nagyon kívánatos állattállományunknak létszámában, minőségben és termelésben minél kedvezőbb átmenetése a jövőre, a gazdáknak az üzemezés és előrelátó gondoskodás minden eszközét és eljárását alkalmazniuk kell a takarmánykészletek kiegészítésére és felhasználásuk okosabbá tételére.

Igy felhívja a cikk a figyelmet a takarmányok gondos betakarítására, minden veszteségtől megóvására, a takarmánykészleteknek már mostantól kezdve takarékos beosztására a takarmánynövények megfelelő ápolására. Különösen fontosnak tartja a kettős természetű felkarolását minél szélesebb keretek között, a tarlóba másodterményképpen rövid tenészeitű takarmánynövények vetését.

A takarmánykészletek kiegészítése tekintetében a cikk megállapítása szerint, a kukoricaszár takarmányként leendő fokozott felhasználása különösen fontos. Ennek érdekében kívánatos a silók építésének fokozott felkarolása, aminek lehetővé tételére a földművelésiügyi minisztérium az előirányzottnál több cementet fog biztosítani. Rámutaott azonban arra is a közlemény, hogy a kukoricaszárból és csalamádéból nemcsak silózás útján lehet jó takarmányt készíteni, mert a besavanyításnak sok más, jól bevált eljárása van. Ezenkívül sok más szakszerű tanács ismertetése után, arra hívja fel a cikk a gazdák figyelmét, hogy azok a gazdaságok, amelyekben a mai állomány teljes megtartása a takarmánykészletek kevés volta miatt nem látszik lehetségesnek, állatfeleslegüket fokozatosan, már a nyáron kezdjék értékesíteni, nehogy ősszel tömeges állatkinálat álljon elő.

Szerencsétlenség áldozata lett Zamfirescu neves román tervező. Bukarest. A Német TI jelentő: Zamfirescu mérnök, román repülőgéptervező, repülőgépszerecsétlenség áldozata lett. Zamfirescu 1920 és 1941 között 11 különféle repülőgépfajtát tervezett. A gépeket kiképzési célokra használták.

Keresztény magyar

keresztény

magyarnál vásárol!

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40, félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

ELTEMETTÉK P. SZABÓ PIUST.
 Dr. vitéz Zetelaky P. Szabó Pius tábori főesperest, aki vasárnap délután a Székely Kapu alkalmával mondott beszéde után Máriabesenyőn váratlanul elhunyt, tegnap délelőtt nagy részvét mellett temették el a Máriabesenyői Kegyetemplomból. A temetést dr. Hász István tábori püspök végezte nagy papi segédlettel. Az erdélyi ferences rendtartományt, amelynek az elhunyt tagja volt, Péter Szűcs Dénes tartományi tanácsos képviselte. A végtisztességre P. Szabó Pius tisztelői és hívei százával utaztak ki Máriabesenyőre.

Az olasz trónörökös látogatása a bombázott városokban. Róma. (MTI.) A Német TI jelenti: Az olasz trónörökös szerdán látogatást tett Livornóban. Megtekintette az elleneséges bombázások során keletkezett károkat. A lakosság mindenütt lelkesen ünnepelte a trónörökösöt.

Sulyosan elítélték a honvédek kifosztóját. Miskolc. A Magyar TI jelenti: Az itteni törvényszék szerdán tárgyalta Bérés Lajos és Jámor Imre budapesti napszámósok bűnügyét, akik a múlt év őszén Budapesten Lengyel Bálint szabadságos katonától több csomagot loptak el. A csomagokat Lengyel a haretéren kiadó hajtásainak akarta magával vinni a frontra. A törvényszék a vádlottakat lopás büntetésében mondta ki bűnösöknek és ezért Bérest 10 évi szigorított dologházra, Jámort 5 évi fegyházra ítélte.

BEIRATÁS A „SZILÁGYI ERZSÉBET” REFORMATUS LEÁNYGIMNÁZIUMBAN. Az 1943-44. tanévre szóló beírások folyó hó 12-én, ezomban kezdődnek. Kérjük a tanítató szülőket, hogy gyermekeiket most irassák be. Beírunk minden arravaló, keresztény származású tanulót dologházra, Jámort 5 évi fegyházra ítélte.

Pécsen állami felsőipariskola nyílik. A pécsi m. kir. állami felsőipariskola, amely most nyílik meg, céljait tűzte ki a hazai építőipar számára olyan vallásos, hazafias nevelésű, művelt szakemberek képzése, akik az építőipar körébe vágó és ezzel kapcsolatos mindennemű részletmunkákat és kivitelüket alaposan ismerik és akik idővel a törvényes feltételek mellett önálló kőműves-, kőfaragó-, avagy ácsmesterek, illetőleg építőmesterek lehetnek. Ennek a célnak elérésére az iskola az építőmunkák gyakorlásához szükséges műszaki ismereteket, a gyakorlati szempontok kiemelésével tanításának alapjául a tanulmányi idő alatt végzett külső építőipari gyakorlatot és a laboratóriumi munkálkodás szolgálatát. Felsőépítőipariskola, melyen a képzés tartama 3 év. Az iskolai év szeptember hó 1-től a következő év június hó 20-ig tart és két félévre oszlik. Építőipari téli tagozat. A tanítás tartama 4 félév, november hó 3-tól a következő év március hó 31-ig.

Hadiállapotba helyezték Szicília és Szardínia vasutasait. Róma. (MTI.) A Duce rendelete értelmében Szicília és Szardínia szigeten szolgálatot teljesítő vasuti alkalmazottakat hadiállapotba helyezték.

SZÉNPORROBBANÁS EGY DÉL-AFRIKAI BÁNYÁBAN. Genf. (MTI.) A Német TI jelenti: Az egyik délafrikai bányában szénporrobbanás következtében több bányász meghalt. A bányászok közül 28 hiányzik.

50 kilométerre látszik egy északkeleti erdőtüz. Stockholm. (MTI.) Északkelet-Svédországban nagy erdőtüz támadt. Az oltásra kirendelt katonaság tehetetlen a tüzzel szemben, amelynek lángja 50 kilométer távolságból is látható.

Lezuhant egy amerikai katonai repülőgép. Buenos-Aires. (MTI.) A Német TI jelenti: Newyorki jelentés szerint az Egyesült Államok egyik katonai repülőgépe lezuhant. Húsz ember életét veszítette.

HUSZÉZER MUNKÁS FOGAD A PÁPA. Róma. (MTI.) A Német TI jelenti: Pünkösdi vasárnapján XII. Pius pápa különkihallgatáson fogad 20.000 munkást. A kihallgatást a Belvedere udvarban tartja meg a pápa.

Beiratkozások a Szent Orsolya zárdai iskolába. A beiratkozásokat a leánygimnáziumban és leányliceumban június 12-én, az elemi leányiskolában június 11 és 12-én reggel 8 órától kezdődőleg tartjuk. Igazgatóság.

Hosszú idő óta fekvő betegek a régbévalt, tisztán természetes „Ferenc József” keserűvizet. nagyon szívesen isszák és annak gyors, biztos és mindig kellemes hashajtó hatását általánosan dicsérik. Kérdezzé meg orvosát!

Fodrász iparosok pünkösdi zárórója. A fodrász iparosok szakosztálya ez uton hozza tagjai tudomására, hogy a fodrász-üzletek pünkösdi első napján, (vasárnap) egész nap zárva maradnak. Hétfőn, ünnep másodnapján déli 12 óráig tarthatók nyitva. Az Elnökség.

Varrógép, kerékpár
 javítások **JAKAB** műszaki részleg
 Kossuth-u. 5. Telefon: 23-30.

FELHÍVÁS A NAGYVÁRADI HÁZTULAJDONOSOKHOZ. A Házfelügyelők Nemzeti és Gazdasági Országos Egyesületének nagyváradi csoportja lapunk útján kéri a háztulajdonosokat, hogy amennyiben házfelügyelőkre lenne szükségük, úgy jelentsék igényüket a házfelügyelők egyesületének, amely nyilvántartott állás nélküli tagjai közül jelöli ki a kért embert.

FELHÍVÁS A HÁZFELÜGYELŐKHOZ. A Házfelügyelők Országos Szövetségének nagyváradi csoportja kéri azokat a házfelügyelőket, akik még nem iratkoztak be az egyesületbe, hogy saját érdekük és a hatóságok kéri jogvédelem előmozdítására haladéktalanul iratkozzanak be. Ez minden tekintetben köteleességük. Az egyesület kéri azokat, akik jelenleg még nem házfelügyelők, de ilyen állást akarnak elfoglalni, hogy felvilágosításokért forduljanak a Vezetőséghez (Gr. Teleki Pál utca 32. sz.), mert csak így kerülhetik el az utólagos kellemetlenségeket. Csak olyan személy vállalhat házfelügyelői állást, aki magyarul írni-olvasni tud, büntetlen előéletű és keresztény.

Rákosi Viktor erdélyi tárgyú, megrázó erejű regényének filmváltozata.
Elnémult harangok
 Főszerepben: Kiss Ferenc, Lukács Margit, Nagy István
 Péntektől: az APOLLO-ban.
 Csütörtökön utoljára: Szelezcky, Hajmássy, Latabár: **Edes ellenfél**

BELVÁROSI. Csütörtökön utoljára:
Boldogság a vége!
 Bordy Bella, Perényi László, Somlay Artur, Rajnay Gábor, Pethes Ferenc, Bi inszky Ibolya, Kópecsi Boóc, Kókény Ilona.

Lehár örökszép operettjének filmváltozata.
PACSIRTA Főszereplői: Eggert Márta és Halmay Tibor
 a CASINO-ban.

KORONA Filmszínházban. Csütörtökön utoljára:
A NAGY PER
 Péntektől: **Álomvárak**

Átkisérték az ügyészség fogházába a Szent László nyomda szállójának betörőit

(Nagyvárad.) Megirtuk, hogy pár nappal ezelőtt az esti órákban két nagyváradi munkakerülő csaknem teljesen kifosztotta a Kálvária-utca 121. szám alatti lévő Szent László-nyomda szállójának vincelléri lakását.

A betörők Rózsa Ernő és 17 éves fiatalok társa rövidesen csendőrkékre kerültek és ijedtükben magukra vállalták a gödöllői rablógylósság vádját is. az alól a gyaqu alól azonban a csendőrség rövidesen tisztázta őket.
 Miután a betörők teljes részletességgel beismerték a lopás körülményeit, a lopott holmikat a rendőrség bünyjelként lefoglalta és a két betörőt szerdán délben átkisérték az ügyészség fogházába, ahol előzetes letartóztatásba helyezték őket.

Megtalálták az eredeti Marseillaise-t

A Marseillaise eredeti kézírata nem Párizsban, a nemzeti könyvtárban van, mint eddig hitték, hanem, amint ezt most egy francia újságíró megállapította, Vence délfranciaországi városkában és pedig magántulajdonban. Az okmány eredetiségéhez a legkisebb kétség sem férhet. A kézirat jelenlegi tulajdonosa, bizonyos Gustav Vestewig, Strassburgból került a kis földközitengeri városkába. Amint állítja az okmányt egy Vicomte Chabert nevű műgyűjtőtől vásárolta, aki viszont felesége nagyanyjától, az elzászi Madame Mornytól kapta, akinek annakidején maga a szerző Rouget de Lisl ajándékozta. A kis foltos füzetecske mindössze négy oldal tartalmaz. A kék tintával írott betűk igen halványak, de még mindig jól olvashatók.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Kötelező a közmunkaszolgálat Berlinben

Zágrábról jelentik: (MTI) Belgrádi hír szerint a szerb hatóságok rendeletet adtak ki, amely szerint a német katonai parancsnokság intézkedése alapján a szerb fővárosban naponta 500 embert állítanak a szükséges közérdekű munkák elvégzése érdekében szolgálatba. Mivel ez a szám kevésnek mutatkozott, el kellett rendelni, hogy magából a főváros polgárságából naponta 250 ember vegyen részt a közérdekű munkák végzésében. A beosztást és kijelölést az előjáróságok végzik. Minden kijelölt személy egymásután 3 napon át köteles dolgozni.

Menyit íé 400.000 gomb?

(MN) Medridban nemrég meghalt egy jómódú özvegy és tekintélyes ingó- és ingatlan vagyonát, jótékony alapítványokra hagyta. Azonban nem feledkezett meg hűségese cselédjéről sem: évtizedes érdemeikért rájuk testalta ugyancsak évtizedes szorgalmas munkával összehordott gombgyűjteményét. A gyűjtemény valóban szorgos kezekre vallott, mert nem kevesebb, mint 400.000 gondosan katalogizált gombból állott, melyek mind külön címkét viseltek. Sajnos, az özvegy szakértelme kisebb volt szorgalmánál és így azok a gombok, melyeket különböző régiségkereskedők drágán különböző történelmi nagyságok ruhájáról való gombokként rátukmáltak, mind hamisítványoknak bizonyultak. Azért a gyűjteményért, melyért az özvegy óriási összegeket áldozott, a két, gazdagon megajándékozott cseléd egy öszerestől mindössze — írd és mondd — 64 pezétát, alig néhány pengőt kapott.

Beiratkozások a nagyváradi m. kir. áll. Szent László gimnáziumba. A beiratkozásokat a gimnáziumban folyó hó 12-én 8 órától kezdődőleg tartjuk a Csengeri-tuca 4. szám alatti állami tanulóotthonban. Igazgatóság.

Hösi emlékművet és országzászlót avat Albis község

(Nagyvárad.) Albis község vásárnapra egy hétre avatja fel a község főterén emelt hősi emlékművet és azt az országzászlót, amelyet Nyiregyháza adományozott a községnek. Az avató ünnepségre meghívták a megyei vezetőket is. Az előkelőségeket 20-án, vasárnap reggel ünnepélyesen fogadják a község házában, majd innen átvonulnak a református templomba, ahol ünnepélyes istentisztelet lesz. Dél előtt 11 órakor lesz a tulajdonképpeni avató ünnepség, a község főterén. Délben közeledő lesz, majd délután 3 órai kezdettel hazafias ünnepély az iskola emeleti nagyszobájában.

Rádió-műsor:

PÉNTEK, JUNIUS 11.

Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Zenekari művek.
- 11.15 Bachmann Géza hegedűl.
- 11.40 Moll Károly dr előadása.
- 12.10 Folyamérők szalonzenekara.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Pertis Pál cigányzenekara.
- 15.05 A Rádiózenekar műsorából.
- 15.30 Ifjúsági rádió.
- 16.00 Indulók.
- 17.00 Rádiózenekar.
- 17.50 Sportközlemények.
- 18.00 Német halgatónaknak.
- 18.20 Népdalfőlőra.
- 19.00 A Légtitkalmi Csoportfőnökség közleménye.
- 19.15 Spanyol dalok.
- 19.40 Sennyei Vera verset mond.
- 20.05 Körül a világ hangversenytermein.
- 22.10 Csorba Gyula cigányzenekara.
- 22.00 Séta operettországban.

Budapest II.

- 18.50 Gyorsirótanfolyam.
- 19.15 Horváth József énekel.
- 19.35 Exotikus dalok.
- 20.00 Hegedűs Nóra előadása.
- 20.20 Renedőzenekar.

SZOMBAT, JUNIUS 12.

Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Könnyű muzsika.
- 11.15 A Rádiózenekar műsorából.
- 11.40 Szemző Piroka dr előadása.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Táncczenekar játszik.
- 15.00 Szórakoztató zene.
- 15.30 Nagy Orbán dr előadása.
- 15.55 Pünkösdi parádé a Balatonnál.
- 17.00 Albert Ferenc hegedűl.
- 17.30 Szabó Lőrinc verseiből.
- 17.50 Magyar nóták.
- 19.00 Hangképek innen-onnan.
- 19.35 Művészpárok a mikrofon előtt.
- 22.15 Ki mit szeret.

Budapest II.

- 18.00 Mezőgazdasági főlőra.
- 18.35 A Nemzeti Zenede évszázadi zenekari hangversenyének közvetítése.

Hirdetéseket telefonon nem vesz fel a Kiadóhivatal

SPORT

Nehogy baj legyen vasárnap a lesszabállyal

Kékesi játékvezetőt küldték ki a NAC Vasas találkozóra

A nagyváradi NAC—Vasas mérkőzés vezetésével Kékesi játékvezetőt bizta meg a JT. A játékvezető kiküldését általában csak, mint száraz hirt szoktuk leköszölni, most azonban meg kell állnunk egy percre Kékesi személyénél, mert ő volt Pesten a Törökves—NAC mérkőzés bírja is és bizony a lesszabály magyarizációjával sehogy sem értettünk egyet.

Távol áll tőlünk, hogy most hangulatot keltsünk Kékesi ellen. A játékvezetők személyével kapcsolatban eddig is különösen ragaszkodtunk a tárgyilagos bírálathoz és nem egyszer a közönség véleményével ellentétben is, a bíró mellé álltunk. Azonban vétenénk az igazság ellen, ha meg nem állapítanánk, hogy Kékesi a kérdéses mérkőzésen a lesszabályt olyan helytelenül magyarizálta, hogy az egyébként is rossz napot kifogott csapatot valóságilag megbénította.

Hivatkozunk kell is a *Nemzeti Sport* akkori megállapítására is, mely szerint legalább 30 esetben fújták le a NAC-ot les címén. Tehát másnak is feltűnt a sok les-állítás. Jóllehet, a szokatlan jobbszélő posztion játszó Szegedit valóban igen gyakran öles lesekre állították a Tőri hátvédek, azonban Kékesi Tóth III-at is lépten-nyomon elakasztotta, olyankor is, amikor a labda elrugasása pillanatában Matyi még hátrább állt a védőjátékosnál és csak gyors kiugrásával szerzett előnyt magának.

Ez természetesen még a legjobb formában lévő csapatot is lesújtja képzelhető tehát, hogy az akkori, gyenge napot kifogott NAC-ot milyen szárnyaszegetté tette.

Ez a panasz azonban nem egyedülálló, hiszen a JT-ben is felfigyeltek már a rosszul értelmezett lesszabály káros kihatásaira. Ezért rendezte a JT a tél folyamán vidéken is nevesebb játékvezetők kiküldésével a szabálymagyarázó villámkurzusokat. Itt *Ujvári* és *Moldoványi* játékvezetők és játékosok részére. Különösen a lesszabály körül merült fel sok vita és kérdésközlés és a kiküldötték is ezt a részt — mint sokféleképpen értelmezett szabályt — alaposan kimerítették a kétség sem fér hozzá, hogy bárki is meg ne értette volna a váradi játékosok közül.

Ezért szült kínos visszatetszést a Kékesi helytelen lesszabály alkalmazása, mert igen sok esetben nem a labda elrugasásának pillanatát vette figyelembe a helyzet megítélésénél. Már pedig egy fővárosi játékvezetőt jogosan elvárhatnánk, hogy amikor vidéken repülő bizottságok oktatják az érdekelteket, akkor ő is vegyen magának annyi fáradságot, hogy magyarizáltassa meg hozzáértőbbekkel a lesszabály eseteket.

Lehet, hogy Kékesinek is csak rossz napja volt a kérdéses mérkőzésen, hiszen ő is csak ember. Azon-

ban, ha tévedései szabálytudáson alapulnak, akkor tartsa kötelességének, hogy az igen izgalmasnak és keménynek ígérkező NAC—Vasas mérkőzés előtt olvassassa át a lesszabályokat és csak azután üljön fel a váradi vonatra.

A NAC II vasárnap Csorváson, a NAC ifjúsági hétfőn Derecskén játszik

A NAC utánpótlásnak is kemény programja lesz az ünnepek alatt. A NAC II. Csorvára megy a csoportbajnokság visszavágó mérkőzését megvívni, az ifjúságiak pedig Derecskére rándulnak ki, az ottani jóképességű MOVE csapattal barátságos mérkőzést vívni.

Csökken az amerikai acéltermelés

(MN) Az „Iron Age” című amerikai szakfolyóirat közlése szerint május első hetében az amerikai acélipar foglalkoztatási foka több ponttal csökkent és 1942 szeptembere óta még nem ért mélypontra zuhan. A folyóirat a csökkenést azzal magyarázza, hogy az acélfelvasztókemencék és acélművek hónapok óta tartó túlfeszített igénybevétele átfogó javításokat tett szükségessé, úgyhogy a visszaesés tartósságával is számolni lehet.

MEGHÍVÓ

A Nagyvárad-Bárodosmosi Szénbányák R. T. 1943. június 20-án déli 12 órakor Nagyváradon, Schlauch-tér 20. szám alatt *rendkívüli közgyűlést* tart, melyre a részvénytársaság részvényesei meghívottnak.

Tárgysorozat. Az alapszabályok 14-ik §-ának részbeni megváltoztatása a cégjegyzés módja tekintetében.

A közgyűlésen résztvenni kívánó részvényesek részvényeiket legkésőbb a közgyűlést megelőző napon dr. Krüger Jenő részvénytársasági ügyész irodájában (Nagyvárad, Schlauch-tér 20.) helyezhetik letétbe.

Nagyvárad, 1943. évi június 9-én.

Az igazgatóság.

Cséffa község elöljárósága 1393—1943.

HIRDETMÉNY

Cséffa község elöljárósága az 1 hold 1000 □-öl fatelepet és hozzátartozó épületet nyilvános árverésen 6 évre bérbe adja 1943 július 25-én, d. e. 10 órakor 600 pengős évi kiáltási árral. A telep és lakás csak fa- és épületanyag kereskedőnek lesz bérbeadva.

Cséffa, 1943 évi június hó 6.

Községi elöljáróság.

APRÓHIRDETÉSEK

Adós-vételek

Új cserépkályhák készítését, cserépkályhák atrakását, szabadalmazott fűtőszekerekkel, készíti Bessenyei István kályhás, Huszár-utca 23. Telefon 29—89

Eladó 61 katasztrális hold föld 2 tagban és 7 katasztrális hold belsőséggel 4 szobás lakással, minden gazdasági épülettel Esztár községben. Dr. Suhajda György ügyvéd, Nagyvárad, Ritoók Zs. u. 24. 192

Nagybögöt vennék Immaculata Intézet Teleki-u. 13. 188

Kézi talyiga és játékszeker eladó. Iskola-u. 1. 189

Karikahajós varrógépet, jó állapotban megvételre keresek. Címét a kiadóba kérek. 173

Jugatlan

BEKÖLTÖZHETŐ 4 szobás, konyha és fürdőszoba, kertes házat központban megvételre keresek. Címeket a kiadóba kérek. 923

Különléle

Sírhelyek, hősi emlékek készítése és betűvését olcsón vállalkoz.

BALAZS kőfaragó, Francia-u. 55.

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja. Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 313

Patkányirtást felelősség mellett vállalok. Levelezőlaphívásra házhoz megyek. Paupie Károly, Hid-utca 19. 179

Állást nyec

Vegyí vasalónőt állandó munkára felveszek. Szilágyi, Szent János-utca 62. szám. 182

Összeadni és szorozni jól és gyorsan tudó, gépírásban lehetőleg jártas férfi vagy női munkaeót azonnalra keresek. Jelentkezni délelőtt 8—10 óra között a Dohánygyárudában. Belezny Antal-utca 9. sz. 187

Ügyes kiszolgálónőket felvesz Sándor drogéria, Rákóczi-ut 7. 191

Óskeresztény gépirónót azonnal alkalmazok. Dr. Bozsódi, Pável-utca 19. 190

Páctalia a

keresztény inatt!

KIADOTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Felelős szerkesztő:

Dr. Pál Árpád

Kiadó:

Dr. Szeffler Ferenc

Szent László-nyomda R. T.

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtorgógépén Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.